

ตั้งแต่สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลไทยมีนโยบายเปิดกว้างให้ชาวต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทย และต่อมาได้เปิดเสรีทางการค้ามากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อรองรับการลงทุนจากต่างชาติที่ขยายการลงทุนเข้ามาในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ช่วงเวลาขณะนั้น การลงทุนของต่างชาติได้เพิ่มขึ้นมากในประเทศไทย โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมและการผลิตได้ขยายตัวและเติบโตอย่างรวดเร็ว กระทั่งในรัฐบาลสมัยที่มีพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศว่าประเทศไทยจะเป็นเสี้ยวที่ 5 แห่งภูมิภาคเอเชีย เงินตราต่างประเทศไหลเข้าสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นเงินลงทุนหรือเงินกู้ แต่เมื่อปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยเกิดภาวะวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงที่ไม่เคยมีมาก่อนรัฐบาลที่มีพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ประกาศลดค่าเงินบาทลง ผู้ประกอบธุรกิจการค้าของไทยที่กู้เงินจากต่างประเทศต้องมีการหนี้สินเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก เป็นโอกาสให้ต่างชาติได้เข้ามาซื้อหุ้นบางส่วนหรือทั้งหมดของคนไทยที่น่าสนใจ ซึ่งหนึ่งในนั้นคือธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ การเข้ามาทำธุรกิจดังกล่าวของต่างชาติส่งผลกระทบต่อธุรกิจค้าปลีกของคนไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม และยังกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยด้วย ผู้วิจัย

มองเห็นปัญหาจึงได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงพัฒนาการของบรรษัทข้ามชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ในประเทศไทย นโยบายและมาตรการเชิงกฎหมายของรัฐบาลไทยต่อการแก้ไขปัญหาระบบการค้าปลีกในประเทศไทย รวมทั้งศึกษาผลกระทบของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่จากต่างประเทศที่มีต่อธุรกิจค้าปลีกของคนไทย ในการศึกษาวิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ที่เกี่ยวกับนโยบาย มาตรการของรัฐ ผลงานวิจัย รวมทั้งสัมภาษณ์เจาะลึกผู้เกี่ยวข้องด้วย แล้วนำข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ซึ่งผลการวิจัยมีดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่จากต่างประเทศ ส่วนใหญ่เข้ามาในช่วงที่ประเทศไทยประสบวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ด้วยการซื้อกิจการที่มีปัญหาด้านการเงินมากกว่าจัดตั้งกิจการขึ้นมาใหม่ และได้ขยายกว้างทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้ธุรกิจค้าปลีกทั้งขนาดเล็กและขนาดกลางของไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง มียอดขายที่ลดลงอย่างน่าเป็นห่วง บางรายถึงกับปิดกิจการทำให้ขวัญและกำลังใจของคนไทยตกต่ำอย่างมาก รัฐบาลได้พยายามกำหนดนโยบายและวางมาตรการเชิงกฎหมายเพื่อช่วยเหลือธุรกิจค้าปลีกของไทย รวมไปถึงผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกแบบดั้งเดิมหรือร้านโชห่วยด้วย แต่จนถึงปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่ออกมาควบคุมดูแลธุรกิจด้านนี้โดยตรง มีแต่การนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ เช่น พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และการออกพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อช่วยเหลือธุรกิจค้าปลีกของคนไทย ที่ขาดเงินลงทุน มีการออกมาตรการด้านแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การให้ความรู้ด้านเทคโนโลยี การควบคุมราคาสินค้า มาตรการทางภาษี การปรับโครงสร้างหนี้สินของธุรกิจ เป็นต้น แม้ว่ารัฐบาลจะได้วางมาตรการเชิงกฎหมายแล้วก็ตาม แต่ผลกระทบก็ตามมากับธุรกิจค้าปลีกของคนไทย ทั้งด้านการขาดแคลนเงินลงทุน การจัดซื้อสินค้าให้เก็บไว้ในคลังสินค้า การบริหาร ด้านภาษีอากร และด้านสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าบริการอื่นๆ เป็นต้น แต่ผลวิจัยจากผู้บริโภค พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความนิยมซื้อสินค้าที่ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มากขึ้น เพราะสะดวก สบาย สะอาด มีสินค้าหลากหลายที่ใหม่และสด มีบริการที่ดี

T 159953

มีการจัดประเภทสินค้าเป็นสัดส่วนง่ายต่อการเลือกซื้อ มีระบบการชำระเงินที่ทันสมัย รวมทั้งมีที่จอดรถยนต์ ในส่วนของการเข้า-ออกของเงินตรา พบว่ามีการนำเงินเข้ามาลงทุนครั้งแรกเท่านั้น แต่เม็ดเงินภายในประเทศไทยไหลออกทุกวัน เนื่องจากรัฐบาลไม่มีการวางเงื่อนไขการนำเงินตราออกนอกประเทศของธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ ส่วนผลกระทบต่อประเทศนั้น พบว่า ธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่จากต่างประเทศ ได้เข้ามาครอบงำเศรษฐกิจของไทย ด้านค้าปลีกอย่างมาก มีการนำเทคโนโลยีและระบบการบริหารงานที่ทันสมัยมาใช้ แม้ว่าธุรกิจค้าปลีกข้ามชาติจะรับพนักงานคนไทยบ้างก็เป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น ทำให้การจ้างงานมีน้อย คนงานไทยตกงานเป็นจำนวนมาก จากการศึกษาวิจัย มีข้อเสนอแนะว่า รัฐบาลควรเร่งพิจารณาให้เกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจเหมือนอย่างที่ผ่านมา โดยอาจตั้งคณะทำงานหรือทีมวิจัยที่เชี่ยวชาญและเป็นกลางทำการศึกษาวิจัยในเรื่องธุรกิจค้าปลีกของคนไทยอย่างจริงจัง เพื่อวิเคราะห์หาจุดอ่อนที่ธุรกิจค้าปลีกของไทยยังเสียเปรียบอยู่และดำเนินนโยบายเพื่อจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจค้าปลีกของคนไทย เช่น การแก้ไขกฎหมายหรือมาตรการต่างๆ ที่เอื้ออำนวยประโยชน์แก่ต่างชาติแต่กระทบต่อธุรกิจของคนไทย ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เข้มแข็งและเพิ่มพูนศักยภาพธุรกิจของไทยให้สามารถแข่งขันได้ในธุรกิจโลกไม่ต้องพึ่งพาต่างประเทศอีกต่อไป

Since The Field Marshal Sarid Dhanarat was the Prime Minister, in order to receive the foreign investments in South East Asia. Thai government had the policy to encourage foreign investments in Thailand, and later on, had opened for the more free trade. During that time, the foreign investments had quickly grown up in Thailand: especially the industrial sectors and manufacturing. Until the Thai PM General Chartchai Chunhawan had proclaimed Thailand as the 5th tiger in Asia, foreign currency had been flowing into the country, increasing money of both for the investments and loans. However the economic crisis in 1997, which never been seen in the history, Thai Government lead by General Marshal Chaowalit Yongchaiyuth had been pushed to announce devaluation of the Thai bath. That crisis

effected business owners whose business depending on the loans from foreign sources. It gave the opportunity to the foreigners to come in and buy part of the shares or the whole of some interesting business run by Thai owner, some of them was the large retail business. The coming into the country of the foreigners effected all smaller retail business directly and indirectly and effected the whole business system in Thailand as well. Seeing this economic problem, I choosed to do the research which the purpose emphasizing on;

1. to study the evolution of the transnational corporations which came in to conduct the large retail business in Thailand.

2. to study the policies and legal measurement of Thai government on solving the problems about the retail business in Thailand.

3. to study the effect of the foreign large retail business on the other smaller Thai ones.

This research work uses information documents connected to Governments' policies and measurements and some explicit interviews from relevant persons. It has been analyzed as following.

Most of the foreign large retail business entered in Thailand during the economic crisis. They preferred to invest on the companies with financial problem instead of the new setting up business. This event has started from the centre of the country through other regions later on. It effected both medium-size and small-size business run by Thais. Their total incomes were dramatically decreased. Some of them were forced to close down. Thai people had been frightened by this situation. Thai Government had launched some policies and legal measurements to support those retail business owner which

including the traditional shops or convenience stores. Until now, there is not any law using to deal directly with the problems of this kind of business. There are some relevant laws which are in used such as The City Plan Act of 1975, The Building Control Act of 1979 and The Act of Business for Foreign Owner of 1999. Those laws were applied to help some Thai retail business which were facing with financial problems. Moreover Thai government had tried to help them by launching a new measurements to provide the capital sources for both medium-size and small-size business; by giving new knowledge on technology; by controlling the prices of the goods; by using some tax measures and by adjusting business loan structure etc.

Although the Thai government had issued some legal policies, there still were many problems such as the capital shortage, storing problem, management problem, tax problem and the problem of public utility such as water and electricity-supplying and other services. The research result, concerning the consumers, indicates that most of people are fond of shopping in the large retail business shop because of the convenience, the comfortable, the new and variety of goods, the goods service an orderly presentation of goods, the new modern of cashier system and the space for car-parking. Those mentioned things have attracted many customer to shop in the large retail shop.

The study on inflow and outflow of the currency had found that the capital came in from foreign sources only at the beginning and then the money flow out of this country everyday because the Thai government lack of measurements to control the massive retail business on sending money out of the country. The impacts on the whole country, it is found that Thai economy

is dominated by the large foreign retail businesses, very much on the retail sale branch. New technologies and new management system are used in the foreign large retail business. Although those companies employ some Thai staffs which is the small part of the companies. It created very few employment. A lot of Thai-worker lost their job. From the result of the research work, it suggests that Thai government should be more careful on the country economy; by setting up a new committee of economic specialists to keep an eye on Thai retail business, to find out it's Achilles' heel and applied some policies to develop the whole Thai retail business system such as a renewing of the laws and the measurements which nowadays has given more advantage to the foreign investors but disadvantage to the Thai investors. The end of the measurements is to develop Thai economy to be strong and increase Thai business potential in order to compete with the world business without continuing depending on foreign countries.